

mig ellenben Árva, Zólyom, Győr, Máramaros, Ugocsa, Bácsbodrog, Torontál és 11 erdélyrészi vármegyében hitbizományi birtokok egyáltalán nem léteznek. A megosztás tehát aránytalan és ebben rejlik a bajnak alapja és gyökere.

A segítségnek és orvoslásnak az a módja, amelyet néhai Beksics Gusztáv elismerést érdemlő nagy munkájában ajánl, hogy tudniillik a hitbizományok azon vármegyéből, amelyekben az illető vármegye mezőgazdasági területének túlnagy részét foglalják el, helyeztessenek át felvidéki és erdélyrészi vármegyékben levő erdőbirtokokba, — a kérdés gyökeres megoldása és a bajnak állandó orvoslására nem vezet, sőt akik ismerik hazánk erdőgazdasági, erdőhasználatosági és erdőértékesítési viszonyait, — habár ismételt kiemelés, hogy ugy közgazdasági, mint erdőkezelési szempontból előnyös, hogy minél több erdőbirtok váljék kötött birtokká — ezt a tervet ily módon részben kivihetetlennek, részben veszedelmesnek is kell, hogy tartsák.

A máramarosszigeti mandátum. Máramarosszigetről jelentik, hogy Lator Sándor dr., a szigeti kerület képviselője, ma levelet intézett Sugatagi Jánoshoz, a munkapárt elnökéhez és bejelentette, hogy *mandátumáról lemond.* Lator utódjául Vadász Lipót államtitkárt emlegetik, akit ellenjelölt nélkül fog-nak minden jel szerint megválasztani.

Az angol király a cárnál. Pétervárról jelentik: Az angol király június végén fogja a cárt meglátogatni. A görög király hajóján Kronstadtba megy és ott marad néhány napig, mint a cár vendége.

Befejezték a májusi közgyűlést.

- Juniusban építik a zenepalotát.
- A tornaegyesület felebbezését elutasították. —

(Saját tudósítónktól.) Ma délután befejezték a májusi közgyűlést. Az érdeklődés gyéren nyilvánult meg, de annál jobb hangulatban voltak a megjelent városatyák. Kedélyeskedtek és tréfálkoztak egymással. Mialatt a szónokok beszéltek — mára is bőven jutott belőlük — a padsorokban egészen más dolgokról folyt a diskurzus. Jellemzősül ideiktatjuk az egyik esetet, Krausz József dr. beszélt a tornaegyesület felebbezésével kapcsolatban és nagyon lendületesen méltatta a tornaegyesület működését. Ezalatt Nyári György és Kormányos Benő dr. fogadást tett. Nyári azt állította, hogy a közgyűlési terem nincs 200 négyzetméter sem. Kormányos ennél sokkal többet mondott. A két trabukó szivar volt.

— De hogy bizonyítod be? — kérdezte Nyári.

— Rögtön fölmérem a termet, mondotta Kormányos dr.

Otthagyták a helyét és lábujjhegyen végigsétált a terem egyik ajtajától a másikig. Javában sétált, kimért hosszú lépésekben, a mikor Bokor Pál elnök egyszerre csak észreveszi a dolgot és odaszól:

— Kérem Kormányos doktor urat, foglalja el a helyét.

Kormányos azonban mintha nem hallotta volna, rendületlenül tovább sétált.

— Mit csinál Kormányos ur? — kérdezte az elnök.

Kormányos éppen a terem másik sarkába ért, a kályhához. Onnan válaszolt:

— Fogadtunk kérem és fölmértem a termet!

Általános hahota tört ki. Az elnök is elnevette magát, a pulpitus körül is nevetett mindenki.

— Nagyon kedélyesen megy ma — jegyezte meg Taschler Endre.

Nyilván az volt az oka, hogy tulsok volt a szónok. A városatyák hat órák már türelmetlenkedni kezdtek, Bokor Pál azonban kijelentette, hogy ha török-szakad is, végig mennek a tárgysorozaton. Meg is történt és fél hét óra volt, amikor az elnök megtette végre a boldogító kijelentést:

— Az ülést bezárom . . .

Fontosabb eseménye a mai közgyűlésnek a zenepalota ügyében hozott határozat. Kimondották, hogy a palota építését *juniusban föltétlenül meg kell kezdeni.* Nemkülönbben érdekesek a tornaegyesület körül történt események is. A tornaegyesület felebbezésével szemben *a tanács javaslata győzött.* A közgyűlés menetéről az alábbi részletekben számolunk be:

Bokor Pál helyettes polgármester elnök. Taschler Endre főjegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, amelyet észrevétel nélkül hitelesítenek.

Bokor Pál a napirend tárgyalása előtt kegyeletes szavakkal elparentálja Salamon Gyula dr., városi alügyészt. Erről más helyen adunk tudósítást. Ezután áttér a közgyűlés a tárgysorozat folytatólágos tárgyalására.

Gaál Endre dr. kulturtanácsos ismerteti a zenepalota ügyének különböző fázisait. A zenepalota 600,000 koronába kerül, a városnak azonban csak 300,000 korona áll rendelkezésére. A tanács fölíratot intézett a kultuszminiszterhez, hogy a hiányzó összeget államsegély útján biztosítsa a városnak. A miniszter erre még nem adott választ, a zenepalota terveit azonban néhány hét előtt *elvben* jóváhagyta s értesítette a várost, hogy a végleges jóváhagyás akkor fog megtörténni, ha a hiányzó 300,000 koronára akár államsegélyből, akár más úton fedezetet talál a város. A tanács kéri a miniszter válaszában tudomásul vételét és javasolja a közgyűlésnek, hogy: *Spiegel Friggyessel, a zenepalota tervezőjével a miniszter kívánságai értelmében módosítsa a terveket; a hiányzó 300,000 korona megszerzésére tegye meg a szükséges intézkedéseket; kéri továbbá a közgyűlést, mondja ki, hogy a tanács javaslatával Hoffer Jenő indítványát elintéztnek tekinti.*

Hoffer Jenő nem fogadja el a tanács ja-

rab végül a szerelem és ifjuság győzelmének apoteózisáig emelkedik.

Mikor először végigolvastam a darabot, megrendültem annak boszorkányos élethűségétől. Gyuliska akkor már nagyon beteg volt . . . Torkán ott meredezett őt csontos ujjai a kegyetlen vitatkozóknak. Minden szaván megérzett, hogy aki ezt megérezte és kimondta, az a legutolsó stáció borzalmas tanulságain felvértezve tekint vissza az életbe. Divinációja a halni készülő, kilobbanó élet mélységes gazdagságu intelligencia-halmazsa. Aki azokat a sorokat írta, az nem közönséges ember, mert olyan helyről néz dolgokat, ahonnan még senki sem jött vissza . . .

Sokáig keresett címekeket a darabjához jó Salamon Gyula. Végül megállapodott egyben. Ez jó lesz, ez az igazi: *Az Élet az ur . . .* Kicsit erőszakolt, kiesit különös, de ráér-e az törődni kicsiségekkel, aki nagyon siet az Acheron felé? A cimben benne volt az akarát és az erő diadala, hosszú éjszakák végső eredménye, egy elhibázott élet minden keserű tanulsága és bünbánata: élni akarok, igen és meglássátok, hogy ur leszek még a halál fölé!

Azután felült a trieszti hajóra és vitte magával a darabját az áldástosító meleg afrikai nap alá. Hosszu, keserves, kínzó hallgatás következett. És egyszer csak megszólalt a távirókészülék, berregett, zugott, recsegett, mintha annak a kéznek a reszketését hozta volna el, amely ott a tengeren túl utolsó idegrángásával diktálta a rettenetes üzenetet:

— Javítsátok ki a darabom címét! *A Halál az ur!*

(d)

László gróf utolsó levele.

Írta: Krúdy Gyula.

„A szívünk meghasadt, kedves Imogén, mert sohasem lehattunk egymásé. Isten vele, én most már elmegyek, mert fenéig üritetem a szomorúság kelyhét. Én voltam az éjeli vendég a Turgenjev irataiban, aki azért boldog, mert boldogtalanabb már nem lehet; mindent utolértem a szomorúságban. Voltam Werther, voltam Anyegin, otthon a tűkör előtt tetszelegtem, mint a santa iord; Budán fölcaptam Csokonainak és éjjel, az utcán bandukolva, Lilla-verseket mondtam magamban. Mászor középkori levante voltam, tán a híres Bálint-lantos, sirtam Himfyvel és csaknem belehaltam Kleist Henrik történetébe. Mindent megpróbáltam, amit a költők a szomorúság és bánat tiszteletére előírtak. Jó beteg voltam. Az orvos urak olyan receptet nem költöttek, amelyet hálás köszönettel ne fogadtam volna. Hajnalban a padlóra feküdtem és sirva rágtam a szőnyeget, virradattal a pohárral köszöntöttem a kelő napot, napközben mogorva és szótalan voltam, majd kardom élére óhajtottam tüzni kevésbé tetszetős ismerőseimet, később megállottam sirni elhagyott gesztenyefák néma sora alatt. Mindezt, önért, Imogén. Boldog voltam, mert szomorú lehettem önért. Ifjú voltam önért és képzeletben lilaszínű frakkban, szürke pantallonban és violamellényben jártam, nyakamon sokszor átcavart kendő és a fejemen ódivatu cylinder, mint a múlt században jártak az ifjú emberek, akik a boldogtalanságot divattá tették a szerelmi téreken. Kár, hogy önnek nem volt

emlékkönyve, Imogén, amelybe verset írhattam volna. Dalaim voltak, amelyeket magányos kis korcsmákban muzsikáltattam öreg gordonkással, máskor a nagy operában a nézőtérrel körülnéztem, hogy nem pillanthatnám-e meg kegyedet, vagy kegyedhez hasonlót; és sohasem találtam senkit, akinek lehunytt szeme az önéhez hasonlított volna! A nők divatja egészen más, mint az ön divatja, ruhái áhitatosan idegenszerűek és hajviselete oly bizarr, mintha egy orosz medallionról választotta volna, amelyet tán Puskin hordott a szíve fölött. Majd a játék gyönyöreiben kerestem vigasztalást és a francia figurák egyszerre hasonlítani kezdtek az ön finom alakjához. A pique-Dame hosszán és elgondolkozva fogadtam tekintetemet. Vad tivornyan, züllött nők társaságában, csengő pohárnál és érzékes muzsikánál a nők kezén és lábán hasonlatosságokat kerestem az önéhez. Csurgó, hosszadalmas esős időkben a város külső részeiben bolyongtam, anélkül, hogy tudtam volna, hol járok és a futtatógyepen egy kis pejkancát magamban az ön nevére kereszteltem el. Gróf voltam, gazdag szüleim voltak, huszonégyéves voltam: ugy-e bár, ez majdnem elegendő ahhoz, hogy az ember éjjel bizonyos meglegedettséggel feküdjön ágyba, bár el szórta a készpénzét. Jó anyám reggelre postára teszi a szükséges összeget, nagybátyám, a király barátja, aggódva kéri a suhanva járó automobilban: „Öcsém, valami gondod van?” Semmi gondom, semmi bajom. Csak nagyon furcsán érzem magam.

A budai palota előtt elváltunk nagybátyámtól. Azt hiszem, kérdezte tőlem, akarok-e a palotában aludni ma éjszaka? Talán nem is feleltem. Az automobil elbocsátottam és gyalog mentem a Krisztina-köruton.

A Krisztinában most is oly jószaguk a fák, mint gyermekkoromban voltak, midőn